

Parallelsessie Informatie en Ontmoeting, 27 oktober 2022
Begroting 2023 gemeente Gorinchem
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter: de heer K. van Willigen
Griffie: de heer H. Sepers
Fracties: Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-SGP/ChristenUnie -
VVD-D66-SP
Afwegig: Gorcum Actief
Portefeuillehouder: mevrouw M. Molengraaf
Ambtelijk: de heer S. Bouwmeester
Notulen: notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. Hij licht de agenda voor deze dubbele sessie toe. Elke fractie krijgt de gelegenheid om enkele vragen te stellen na de presentaties van de wethouder en van de heer Bouwmeester.

Begroting 2023 gemeente Gorinchem

Wethouder Molengraaf leidt de bespreking in. De begroting is een lijvig boekwerk, zeker ook voor de nieuwe raadsleden. Het is wel een leesbaar document. Zij hoopt op een goede uitwisseling vanavond en een goede voorbereiding op de begrotingsbehandeling in november.

De heer Bouwmeester geeft een presentatie (beschikbaar op iBabs).

Het gaat niet zozeer om nieuwe feiten maar om een toelichting op de inhoud van de begroting voor 2023. Hij gaat in op de financiële samenvatting, het begrotingssaldo, de septembercirculaire, het investeringsplafond en de weerstandratio. Tot slot gaat hij in op de financiële stresstest.

De begroting biedt ruimte voor de komende jaren en laat een ruim saldo zien. Hij toont de opbouw van het saldo. In deze begroting worden meer beleidsrijke keuzes voorgelegd. Een deel van het saldo wordt ingezet om investeringen te dekken. Er is sprake van een structureel sluitende meerjarenbegroting.

De septembercirculaire wordt toegelicht. Op Prinsjesdag werd hier nog aan gewerkt door de rijksoverheid en door de haast zijn er fouten in gemaakt (raming WOZ-waarden). Dit leidt ertoe dat in de decembercirculaire een correctie zal worden toegepast. Het meerjarensaldo zal iets minder positief zijn dan nu gepresenteerd. Voor de loon- en prijsstijging moet gereserveerd worden.

Het investeringsplafond wordt toegelicht; dit betreft € 5 mln. per jaar, inmiddels geïndexeerd naar € 5,4 mln. Verwezen wordt naar de vergadering van de Perspectiefnota. Het scenario voor afbouw van de schuldpositie wordt voortgezet.

De heer Tekir vraagt welk deel van de investeringen gefinancierd wordt; waar komt de initiële investeringsruimte vandaan?

De heer Bouwmeester antwoordt dat er jaarlijks € 6 mln. aan kapitaalruimte in de begroting zit. De ruimte die vrijvalt is beschikbaar voor nieuwe investeringen. Voor de komende vier

jaar zijn veel investeringen gepland, maar voor een groot deel worden die gefinancierd uit incidentele middelen.

De heer Tekir vraagt of in de komende jaren het grootste deel van de kapitaallasten al vastliggen.

De heer Bouwmeester bevestigt dit.

De heer Van Veen noemt de interne investeringen en vraagt of dit geen gevolg heeft voor een externe investering.

De heer Bouwmeester zegt dat de liquiditeitspositie van de gemeente een momentopname is. Drie jaar geleden is voor de schuldafbouw gekozen in relatie tot de algemene reserve. De schuldpositie nu is lager dan drie jaar geleden. Vanuit de algemene reserve kan een en ander betaald worden en die komt niet onder de € 27 mln. De heer Van Veen heeft het goed geduid.

De heer Bouwmeester vervolgt zijn presentatie.

Mocht de raad besluiten tot nieuwe investeringen dan zal er altijd in een dekking voorzien moeten worden. Pas in 2025 is er weer ruimte binnen het investeringsplafond. Als er op korte termijn behoefte is aan nieuwe investeringen dan kan hiervoor dekking gevonden worden. Er zijn verschillende opties: sparen, kijken of investeringen nodig zijn of het investeringsplafond verhogen. Er moet dan wel een maatregel getroffen worden voor het aflossen van de schulden.

De heer Koçak vraagt wat precies bedoeld wordt met investeringen.

De heer Bouwmeester zegt dat alles wat duurzaam is en meer dan € 25.000 kost gezien wordt als een investering. Als de raad volgend jaar een investering wil doen voor € 25.000 dan zal er een dekking bij gezocht moeten worden.

De heer De Pagter merkt op dat het er rooskleurig uitziet en vraagt of er rekening is gehouden met prijsstijgingen.

De heer Bouwmeester antwoordt dat nagenoeg alle investeringsbudgetten met 8% geïndexeerd zijn. Hij verwijst naar de bijlagen bij de begroting.

De heer Foppen vraagt of er nog mogelijkheden zijn om te tornen aan het investeringsplafond.

De heer Bouwmeester antwoordt dat het is ingesteld omdat de gemeenteraad vond dat de schuldpositie te hoog was. Als alleen naar de begroting gekeken wordt kan er veel meer investeringsruimte vrijgemaakt worden. De gemeente kan dit nu best betalen maar om het renterisico te beperken is het investeringsplafond ingesteld.

De heer Bouwmeester vervolgt zijn presentatie en licht de weerstandsratio toe. Die komt uit op 2,43. Het college stelt voor de discussie hierover uit te stellen tot volgend jaar.

Tot slot licht hij de stresstest toe. De positie van de grondexploitaties staat op rood; het gaat dan met name over Groote Haar, risicodragend bezit.

De vaste activa en schulden worden historisch bekeken. Het bezit groeit, de grexen zijn negatief. De schuldpositie is een momentopname. De rentelasten ontwikkelen zich uiteraard slecht. De reserves en voorzieningen geven geen bijzonder verloop te zien.

Waar het gaat om de lokale lasten licht hij toe dat een aantal cijfers van www.waarstaatjegemeente.nl niet actueel is.

De voorzitter bedankt de heer Bouwmeester voor zijn presentatie en geeft de fracties gelegenheid om vragen te stellen.

De heer Foppen noemt het programma stedelijke ontwikkeling en de investeringsruimte die nodig is. Er wordt gesproken over prioriteren en temporiseren en hij vraagt welke projecten prioriteit krijgen en of er voldoende middelen voor zijn. Met betrekking tot de mobiliteit vraagt hij welke maatregelen als eerste aangepakt worden en of daar financiële middelen voor zijn.

De heer Bouwmeester licht de investeringsplanning toe. Het is in principe de bedoeling de volgorde van de planning te hanteren. Hij verwijst naar de mobiliteitsvisie en zegt dat die gezien moet worden in relatie tot wat de gemeente financieel aan kan. Volgend jaar gaat de raad integraal het investeringsprogramma bespreken en dat is bij uitstek een politiek gesprek. Voor de stedelijke vernieuwing staan nog geen concrete investeringen genoemd in de begroting.

De heer Van der Geest noemt de Quick wins van het coalitieakkoord en vraagt naar de onderbouwing hiervan; met name van de € 600.000 voor uitbreiding personeel. De investeringen worden geïndexeerd; hij vraagt of dit ook geldt voor de aanbesteding van De Nieuwe Doelen (DND).

De heer Bouwmeester antwoordt dat er twee keer € 250.000 beschikbaar gesteld wordt voor Quick wins en via de P&C cyclus wordt hiervoor verantwoording afgelegd. Er is zeker een onderbouwing voor het bedrag van € 600.000 voor het personeel.

Wethouder Molengraaf zegt dat de onderbouwing in een sessie toegelicht kan worden.

Desgevraagd zegt zij dat er ook een schriftelijke onderbouwing gegeven zal worden voor de begrotingsbehandeling.

Met betrekking tot de lopende investeringen en de indexering licht de heer Bouwmeester toe dat rekening gehouden wordt met een forse kostenstijging. Zo nodig wordt voorgesteld investeringsbudgetten te verhogen. Er is een buffer voor.

De heer Koçak complimenteert de heer Bouwmeester met het begrijpelijk toelichten van de begroting. In 2026 wordt een keldering van het gemeentefonds verwacht. Is er een plan B? In de septembercircularisatie is een reserve opgenomen voor loon- en prijscompensatie. Is dat gebruikelijk?

De heer Bouwmeester antwoordt dat de gemeente een positief sluitende begroting heeft dus er is geen probleem als het gemeentefonds afneemt. De ontwikkelingen worden natuurlijk wel goed gevolgd. In de begroting zitten weinig voorstellen met een structureel effect. Alle jaarschijven zijn op orde. In het weerstandsvermogen wordt ook rekening gehouden met een afname van het gemeentefonds. Het is niet gebruikelijk dat het rijk in de septembercircularisatie met aanvullende loon- en prijscompensatie komt. Het is nu wel verstandig om er geld voor opzij te zetten; hij verwijst naar de energie- en brandstofkosten.

Mevrouw Pellikaan noemt de overlast van de top tien van wegen in relatie tot de mobiliteitsvisie en vraagt om een toelichting. Er worden behoorlijk wat middelen uitgetrokken voor de versterking van de organisatie. Het is de bedoeling om de organisatie te ondersteunen door toevoeging van fte's. Zij vraagt naar welke andere indicatoren gekeken wordt in dit kader en noemt het positioneren als aantrekkelijke werkgever. De heer Bouwmeester zegt dat hij de vragen inzake de mobiliteit niet direct kan beantwoorden. Hij moet dat nagaan.

Wethouder Molengraaf licht toe dat het college meer wil inzetten op fietsmobiliteit en ook op de Mollenburgseweg. De meeste knelpunten staan in de mobiliteitsvisie behalve de fietsknelpunten.

Mevrouw Pellikaan vraagt of de andere wegen al zijn opgenomen in de mobiliteitsvisie. Wethouder Molengraaf zegt dit te zullen nagaan.

De heer Bouwmeester zal de vraag inzake het positioneren op de arbeidsmarkt schriftelijk beantwoorden. Het is belangrijk om concurrerend te zijn op de arbeidsmarkt. Gezocht wordt naar flexibele oplossingen in dit kader.

De heer De Pagter noemt pagina 15 waar gesproken wordt over het autorisatieniveau investeringen; hij vraagt om een toelichting en ook wat de raad ermee kan doen. Ook vraagt hij een toelichting bij pagina 153, opsomming afschrijvingsreserve, die toeneemt. De heer Bouwmeester licht toe dat voorheen de autorisatie per investeringsbudget geregeld was. Een paar jaar geleden is dat gewijzigd. Hij licht toe dat de raad kan vragen eerst geïnformeerd te worden voordat tot uitvoering wordt overgegaan. De afschrijvingsreserve: het BBV schrijft dit voor zodat de baten en lasten tegen elkaar wegvallen. Het is een technische oplossing om de schulden binnen de perken te houden.

De heer Tekir is blij dat het college de raad attendeert op het autorisatieniveau en vraagt in dit kader naar het cultuurhuis. De heer Bouwmeester zegt dat het college uitvoering kan geven aan het budget maar het is voor de hand liggend dat het college met de uitwerking van de plannen terugkomt naar de gemeenteraad. Wethouder Molengraaf bevestigt dit.

De heer Tekir zegt ervan uit te gaan dat er nog een schriftelijke vragenronde mogelijk is. Op pagina 37 wordt gesproken over de draagvlakmeting BIZ en Warenhuis Gorinchem en bijdrage van de gemeente; hoe hoog is die bijdrage van de gemeente? Op pagina 69 is een vertraging gemeld met betrekking tot het afval- en grondstoffenbeleid. Wat zijn de financiële gevolgen hiervan voor de tarieven voor de burgers? Op pagina 47 gaat het over DND, de aanbesteding start eind dit jaar. Er worden meerdere locaties in beeld gebracht; is nagedacht over de werkwijze voor een subsidieaanvraag? De heer Bouwmeester zal de vraag over de bijdrage van de gemeente voor Warenhuis Gorinchem schriftelijk beantwoorden. Over het uitstel invoering diftar is onlangs een raadsinformatiebrief verzonden. De voorbereidingen gaan gewoon door. Het effect zal wel wat later optreden. Als diftar is ingevoerd komt er een andere kostenstructuur; de effecten zijn pas in latere jaren te merken. Hij verwacht dat de tarieven lager worden of minder hard stijgen. DND-aanbesteding; ondanks de subsidierelatie is een Europese aanbestedingsprocedure nodig. In de situatie dat het om meerdere locaties gaat zal de heer Bouwmeester zich nog verdiepen en terugkoppelen.

De heer Van Santen vraagt nadere toelichting inzake de brandweerrechten. Ook noemt hij de investering op IT; de uitleg is heel algemeen dus graag een nadere toelichting. Het gaat om een groot bedrag. Met betrekking tot de algemene reserve en indexeringsplafond vraagt hij of reserves ook niet geïndexeerd moeten worden. De heer Bouwmeester zegt dat het effect van de brandweerrechten op de begroting niets is. De verordening moet alsnog ingetrokken worden. Ten aanzien van de IT zegt hij dat de kosten in de hardware en softwarebranche enorm stijgen. Jaarlijks zijn vervangingsinvesteringen nodig. Desgevraagd zegt hij dat in het laatste programma van de begroting een tussenkopje is weggefallen. Het gaat om standaardvervangingen en niet om onvoorzien. Er kan een overzicht van gegeven worden als daar behoefte aan bestaat. Reserves indexeren; een reserve kan niet geïndexeerd worden, de investeringen zijn geïndexeerd. Als een reserve onvoldoende is, zal een aanvullend budget gevraagd moeten worden.

De heer Van Veen geeft complimenten voor de duidelijke presentatie.

Bij pagina 51 wordt gesproken over een investering van € 220.000 voor de openbare ruimte inzake het monument voor de Gorinchemse martelaren. Hij vraagt hiervan een onderbouwing.

Bij voorzieningen is sprake van regels met betrekking tot de hoogte van het bedrag; zijn dat harde regels?

De heer Bouwmeester licht toe dat er gesproken is met de stichting die bezig is met het monument voor de Gorinchemse martelaren. Als er een monument geplaatst wordt moet de openbare ruimte erop aangepast worden. Daar is een raming van € 220.000 uitgekomen. Met betrekking tot de voorzieningen licht hij toe dat bij sommige voorzieningen de plicht is om voor de volledige omvang een voorziening te treffen. Bij wachtgeld is sprake van veel onzekerheid over hoe snel iemand uit de regeling gaat. Die voorziening wordt dus voor de volledige omvang gedaan. Vervolgens valt het weer vrij als iemand uit de wachtgeldregeling gaat.

De heer Tekir vraagt of er nog beleidsmatige vragen gemaild kunnen worden.

De voorzitter zegt dat als de vragen voor maandag ingediend worden, ze voor de begrotingsbehandeling beantwoord zullen worden.

Ook de vragen waarop vanavond geen antwoord gegeven kon worden zullen nog schriftelijk beantwoord worden voor de begrotingsbehandeling.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Beantwoording voor de begrotingsbehandeling van 10 november 2022:

1. Onderbouwing voor het bedrag van € 600.000 voor het personeel (pagina 3 verslag)
2. Vragen over de mobiliteit (pagina 3)
3. Andere wegen al zijn opgenomen in de mobiliteitsvisie (pagina 3)
4. Positioneren op de arbeidsmarkt (pagina 4)
5. Bijdrage van de gemeente voor Warenhuis Gorinchem (pagina 4)
6. Aanbesteden/ subsidie DND (pagina 4)
7. IT-overzicht (pagina 4)
8. € 220.000 voor de openbare ruimte inzake het monument voor de Gorinchemse martelaren (pagina 5)
9. Schriftelijke vragen D66, hieronder opgenomen (pagina 5)

**I&O begroting 2023, technische vragen gesteld vanuit de fractie D66,
ontvangen d.d. vrijdag 28 oktober 2022:**

- Waarom heeft het college bij het programma Veiligheid geen passage opgenomen over de aanpak van mensenhandel, een beleidsontwikkeling die eind 2022 afgerond zou moeten zijn volgens de planning van de gemeente (p. 27)?
- Kan het college nader specificeren welke activiteiten worden uitgevoerd in het kader van VPT-beleid (p. 28)?
- Zijn er fietsknelpunten uit de top 10 die in 2023 worden aangepakt? Zo ja, welke? (P. 30)
- Er wordt 46K gereserveerd voor de instandhouding en exploitatie van het theater. Wat betekent dat concreet voor 2023 (p. 50)?
- Voortgang huisvesting bibliotheek (p.47), is er al zicht op een locatie en wat is de planning? Er ligt een motie hierover waarin om een versnelde oplossing werd gevraagd.
- In 2023 werken we door aan de doorontwikkeling van respijtzorg. Wat houdt in in? Wordt respijtzorg bijvoorbeeld ook verruimd als mantelzorgers iets langer adempauze willen, zoals vakantie? Pag. 59
- Zijn er gemeentelijke middelen beschikbaar gesteld voor het lokaal isolatieakkoord? Zo ja, welk bedrag? En wat is de planning? Pag. 68.
- Zijn er nog leegstaande panden van de gemeente (uit de afstootlijst) die verhuurd kunnen worden als woonruimte? Pag. 74.